

องค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ของผู้พักอาศัยภายในคอนโดมิเนียม

THE BODY OF KNOWLEDGE AND SURVIVAL SKILLS IN THE EVENT OF A FIRE AMONG CONDOMINIUM RESIDENTS

พชร สุขแย้ม^{1*} ชิชณนุชา ขุนจง² และธัญชนก แสนสุข³

Podchara Sukyeam^{1*}, Chissanucha Khunjon², and Thanchanok Sansuk³

^{1,2,3}คณะวิทยาการจัดการ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

^{1,2,3}Faculty of Management Sciences, Panyapiwat Institute of Management

Received: February 10, 2025 / Revised: May 26, 2025 / Accepted: June 2, 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ของผู้พักอาศัยภายในคอนโดมิเนียม โดยมุ่งศึกษากลุ่มผู้พักอาศัยในคอนโดมิเนียมใกล้รถไฟฟ้าสายสีชมพู ในเส้นทางการเดินทางช่วงที่ 2 จาก PK01 สถานีศูนย์ราชการนนทบุรี จนถึง PK13 สถานีโทรคมนาคมแห่งชาติ ที่มีระยะห่างจากที่พักอาศัยถึงรถไฟฟ้าสายสีชมพูไม่เกิน 500 เมตร จำนวน 400 คน โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า ประสบการณ์การอพยพหนีไฟมี 2 ประเภท คือ 1) ประสบการณ์ทางตรง หรือเป็นผู้ที่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ และ 2) ประสบการณ์ทางอ้อมหรือเป็นผู้ที่เคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟ ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มของผู้ตอบแบบทดสอบได้เป็น 4 กลุ่มหลักพร้อมเรียงลำดับผลการตอบแบบทดสอบเกี่ยวกับองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ได้ถูกต้องมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ 1) กลุ่มที่มีประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม 2) กลุ่มที่มีประสบการณ์ทางตรงเพียงอย่างเดียว 3) กลุ่มที่มีประสบการณ์ทางอ้อมเพียงอย่างเดียว และ 4) กลุ่มที่ไม่มีทั้งประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อม โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่เป็นผู้พักอาศัย (สามี/ภรรยา/บุตร/ญาติ/เพื่อนของเจ้าของร่วม) ที่มีระยะเวลาการพักอาศัยอยู่ที่ 1-5 ปี โดยมีอายุอยู่ในช่วง 20-25 ปี ที่เป็นเพศหญิง และมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ที่มีประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม มีแนวโน้มที่จะมีองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้สูงที่สุด และจากแบบทดสอบยังพบอีกว่า ผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้มากกว่าการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ ซึ่งกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟและไม่เคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟเลยมีแนวโน้มที่จะมีองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ต่ำที่สุด ภาครัฐและเอกชนจึงควรช่วยกันส่งเสริมการให้ความรู้และการสร้างประสบการณ์การอย่างจริงจัง ซึ่งอาจบรรจุเป็นหลักสูตรการเรียนการสอน รวมถึงการปรับปรุงข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับให้ผู้พักอาศัยมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟให้มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: องค์ความรู้ ทักษะการเอาตัวรอด อัคคีภัย ผู้พักอาศัย คอนโดมิเนียม

*Corresponding Author

E-mail: podcharasuk@pim.ac.th

Abstract

This study aimed to investigate the body of knowledge and survival skills of residents living in condominiums in the event of a fire. The study focuses on a sample size of 400 residents living in condominiums located within 500 meters of the Second Phase of Metropolitan Rapid Transit (MRT) Pink Line (between Station PK01 (Nonthaburi Government Center) and Station PK13 (National Telecommunications)). Descriptive statistics were used for data analysis. The results revealed two types of fire evacuation experiences: 1) direct experience, defined as those who have participated in fire drills and evacuations, and 2) indirect experience, defined as those who have studied fire evacuation manuals. The respondents were divided into four main categories, ranked from the highest to the lowest level of knowledge and survival skills regarding fire incidents as follows: 1) those with both direct and indirect experience, 2) those with only direct experience, 3) those with only indirect experience, and 4) those with neither direct nor indirect experience, respectively. Residents who were spouses, children, relatives, or friends of the co-owners, aged 20-25 years, female, with a bachelor's degree, and who had stayed for 1-5 years and had both types of experience tended to show the highest level of knowledge and survival skills. Residents who have never participated in fire drills or evacuations and have never reviewed fire evacuation manuals tend to exhibit the lowest levels of knowledge and survival skills in the event of a fire. Therefore, both public and private sectors should collaborate to actively promote fire safety education and provide practical learning experiences. This could be included as part of an academic curriculum, as well as the revision of relevant legislation to enforce greater resident participation in fire drills and evacuation exercises.

Keywords: Body of Knowledge, Survival Skills, Fire, Resident, Condominium

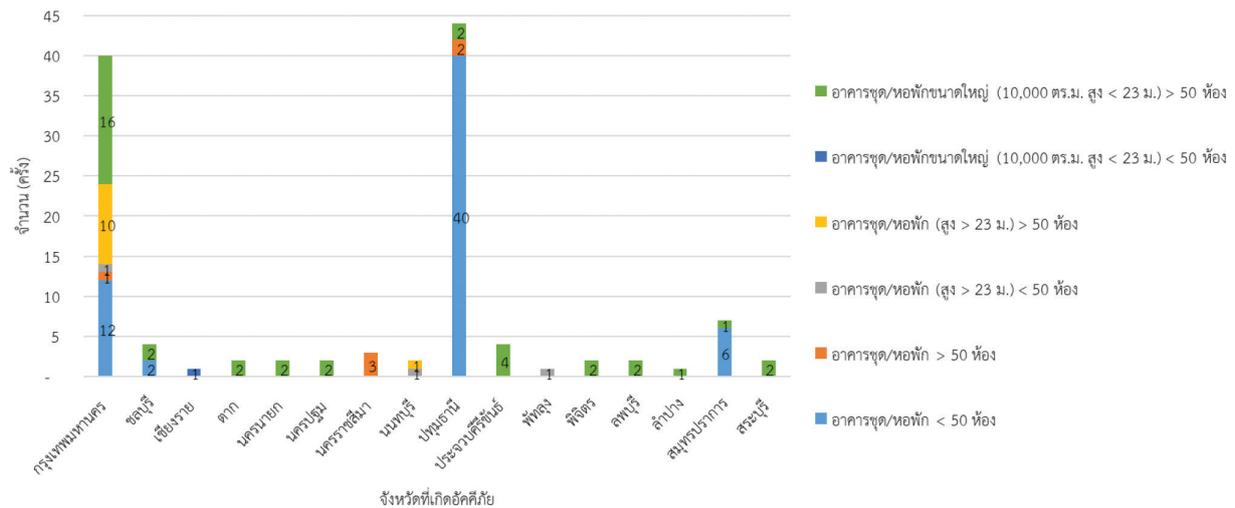
บทนำ

ปัจจุบันมีอาคารชุดหรือคอนโดมิเนียมเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง โดยพบว่าในปี พ.ศ. 2566 มีห้องชุดที่สร้างเสร็จทั้งสิ้น 1,912,447 หน่วย โดยสถิติห้องชุดที่สร้างเสร็จสูงสุดเป็น 3 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 782,547 หน่วย จังหวัดชลบุรี จำนวน 140,436 หน่วย และจังหวัดนนทบุรี จำนวน 109,829 หน่วย (Kitsin, 2023) โดยจังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดที่มีลักษณะของการขยายเมืองออกมาจากจังหวัดกรุงเทพมหานคร มีการย้ายศูนย์ราชการและหน่วยงานราชการต่าง ๆ มาอยู่ในเขตเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดกรุงเทพมหานครและนนทบุรีอย่าง

มากมาย รวมถึงมีความหลากหลายของการใช้ชีวิตที่มีทั้งมหาวิทยาลัย ศูนย์การค้า อาคารสำนักงาน ฯลฯ โดยมีรถไฟฟ้าสายสีชมพูหรือรถไฟฟ้าสายรามอินทราที่ดำเนินการโดยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) เป็นโครงการระบบขนส่งมวลชนในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล ช่วงแคราย-มีนบุรี ทั้งหมด 30 สถานี รวมระยะทางตลอดเส้นทางเดินรถไฟฟ้า 34.5 กิโลเมตร คอยให้บริการ (DDproperty Editorial Team, 2025) ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้เกิดคอนโดมิเนียมแนวรถไฟฟ้าขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้พักอาศัย ความสะดวกสบายในย่านชุมชน เดินทางง่าย รวดเร็ว และ

ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ข่ายง่าย ปล่อยเช่าง่าย ได้ราคาสูง (DDproperty Editorial Team, 2024) อีกทั้งมูลค่าของที่ดินบริเวณใกล้รถไฟฟ้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น 5-10% ในแต่ละปีอีกด้วย (Ananda Development, 2017) และจากการรวบรวมข้อมูลของ KAiW (2023) พบว่า มีคอนโดมิเนียมแนวรถไฟฟ้า

สายสีชมพูตลอดทั้งสายมากถึง 95 อาคาร ซึ่งในปี พ.ศ. 2566 พบว่า มีการเกิดเหตุอัคคีภัยในอาคารชุด/หอพัก จำนวน 16 จังหวัด (Department of Disaster Prevention and Mitigation [DDPM], 2023) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 สถิติการเกิดอัคคีภัยปี พ.ศ. 2566

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและเล็งเห็นถึงความสำคัญขององค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ของผู้พักอาศัยในคอนโดมิเนียมว่ามีการเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์เหล่านี้ไว้มากน้อยเพียงใด เนื่องจากเหตุเพลิงไหม้หรืออัคคีภัยเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้เสมอ ถึงแม้จะอาคารจะมีการตรวจสอบและการป้องกันการเกิดเหตุเป็นประจำอย่างต่อเนื่องแล้วก็ตาม เหตุเพลิงไหม้หรืออัคคีภัยสามารถสร้างความสูญเสียได้ทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินแก่ผู้พักอาศัยในคอนโดมิเนียมได้ทุกคน งานวิจัยนี้จึงเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการเตรียมความพร้อมและการรับมือของกลุ่มตัวอย่าง ผู้พักอาศัยในคอนโดมิเนียมเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ ซึ่งเป็นการศึกษาที่สนับสนุนต่อการสร้างการตระหนักรู้ในสถานการณ์การเกิดเหตุเพลิงไหม้และการให้ความสำคัญและ/หรือให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมซ้อมอพยพหนีไฟของผู้พักอาศัยภายในคอนโดมิเนียมต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ของผู้พักอาศัยภายในคอนโดมิเนียม

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับองค์ความรู้และทักษะ

องค์ความรู้เป็นข้อมูลหรือสารสนเทศที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้และประมวลผล จนกลายเป็นความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยองค์ความรู้นั้นเกิดจากการสังเคราะห์รวบรวมทั้งความรู้ฝังลึกที่ผ่านการปฏิบัติหรือประสบการณ์ ได้มาจากการใช้วิจารณ์ญาณ ปฏิญาณ และเป็นเทคนิคเฉพาะตัวบุคคล และความรู้ชัดแจ้งที่ผ่านทฤษฎี ได้มาจากการสังเคราะห์ การวิจัย สามารถถ่ายทอดออกมาในรูปแบบที่ชัดเจน (Kupganjanakul, 2020) นอกจากนั้นความรู้ยังสามารถแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1

รู้อะไร คือ องค์ความรู้ที่ได้รับมาจากการเรียน เห็นหรือจดจำ เป็นเพียงแค่การรับรู้ ยังไม่สามารถนำไปปรับใช้ในงานที่ตนเองกระทำอยู่ได้ ระดับที่ 2 รู้ว่าอย่างไร คือ สามารถที่จะรู้ได้ว่าความรู้ที่ได้รับมานั้น สามารถนำไปปรับใช้ได้ในโลกการทำงานได้เช่นไร ระดับที่ 3 รู้ว่าทำไม คือ องค์ความรู้ที่เกิดจากการวิเคราะห์เพื่อที่จะหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่ส่งผลซึ่งกันและกัน โดยมององค์รวมที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นเหตุและผล (Cause and Effect) มักได้มาจากประสบการณ์ การแก้ปัญหา และระดับที่ 4 สนใจว่าทำไม คือ เกิดจากการมีเป้าหมายที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเป็นความมุ่งมั่นที่เล็งผลสำเร็จต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเมื่อสำเร็จ ลู่ลวงก็จะเกิดองค์ความรู้ใหม่ทำให้เกิดความสนใจ (Otakanon, 2006) ซึ่งในการจัดการความรู้นี้มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ คน เทคโนโลยี และกระบวนการความรู้ (Jayranathep, 2022) นอกจากนี้ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้อย่างสามารถแบ่งออก 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) ประสบการณ์ทางตรง ที่จะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่บุคคลได้พบหรือสัมผัสด้วยตนเอง ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเมื่อเจอกับเหตุการณ์เดิม และ 2) ประสบการณ์ทางอ้อม คือ สิ่งที่ไม่ได้พบหรือสัมผัสด้วยตนเองโดยตรง แต่อาจได้รับประสบการณ์ทางอ้อมจากการอบรมสั่งสอนหรือการบอกเล่า การอ่านหนังสือต่าง ๆ และการรับรู้จากสื่อมวลชนต่าง ๆ (Boonsupa, 2021) และในการประเมินองค์ความรู้สามารถทำได้หลายวิธีการ ได้แก่ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม (Jitmongkolthong, 2019) ในส่วนของความหมายของทักษะนั้น คือ ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติได้อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นทักษะด้านร่างกาย สติปัญญา หรือสังคม ที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝน หรือการกระทำบ่อย ๆ (Phonok, 2014) ดังนั้นความรู้เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะ เช่น การเรียนทฤษฎีช่วยให้มีความมั่นใจในการปฏิบัติ และการลงมือปฏิบัติช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในองค์ความรู้เชิงลึกและสร้าง

ประสบการณ์ใหม่ ส่งผลให้การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ควรบูรณาการทั้งสองส่วน เช่น การอบรมที่มีทั้งเนื้อหา ทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติ การซ้อมอพยพหนีไฟและ/หรือการซ้อมดับเพลิงขั้นต้น โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวัดองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ของผู้พักอาศัยภายในคอนโดมิเนียม

แนวคิดเกี่ยวกับอัคคีภัย

อัคคีภัยนั้นเกิดจากปฏิกิริยาหรือการรวมตัวกันจากองค์ประกอบ 3 ส่วน ประกอบด้วย ความร้อน ออกซิเจน และเชื้อเพลิง (Egkunakul, 2010) โดย การเกิดอัคคีภัยนั้นสามารถแบ่งระยะการเกิดออกเป็น 4 ระยะคือ 1) ระยะเริ่มต้น ระยะนี้จะไม่สามารถมองเห็นอนุภาคของควันไฟ เปลวไฟ และไม่รู้สึกร้อน 2) ระยะเกิดควัน ระยะนี้ไม่สามารถมองเห็นเปลว และจะไม่รู้สึกถึงความร้อน แต่จะมองเห็นควันไฟ 3) ระยะเกิดเปลวไฟ ระยะนี้สามารถมองเห็นเปลวไฟ ควันไฟ และเริ่มรู้สึกถึงความร้อน และ 4) ระยะเกิดความร้อน ระยะนี้สามารถมองเห็นเปลวไฟ ควันไฟ จะไม่สามารถควบคุมความร้อนได้ (Pruittipongpiboon, 2019) และสาเหตุของอัคคีภัยนั้นมักเกิดจากธรรมชาติ เช่น ไฟป่า การเสียดสี และเกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น อุปกรณ์ไฟฟ้าไม่ได้มาตรฐาน การเก็บสารไวไฟ การจุดบุหรี่ การทิ้งก้นบุหรี่ การเผาขยะ การจุดธูปเทียน การจุดยาคันยุง (Disaster Prevention and Mitigation, 2005) ซึ่งประเด็นเหล่านี้ควรถูกปลูกฝังถึงอันตรายและความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นตั้งแต่เข้าเรียนในโรงเรียนและถูกสอดแทรกในรายวิชาเรียน ผ่านการอบรมให้ความรู้เป็นประจำทุกปี (Khunjong, 2020) ดังนั้นในการป้องกันการเกิดเหตุเพลิงไหม้ในที่พักอาศัย จึงจำเป็นต้องมีข้อควรปฏิบัติก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้

แนวคิดเกี่ยวกับอาคารชุด/คอนโดมิเนียม

ตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 ได้ให้คำนิยามของอาคารชุด ไว้ว่า อาคารที่บุคคลสามารถแยกการถือกรรมสิทธิ์ออกได้เป็นส่วน ๆ โดยแต่ละส่วนประกอบด้วยกรรมสิทธิ์ในทรัพย์ส่วนบุคคลและ

กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วนกลาง โดยในการบริหารจัดการ อาคารชุดนั้นสามารถแบ่งการบริหารหลักเป็น 3 ส่วน (Talerd, 2018) ได้แก่ 1) งานธุรการ เกี่ยวข้องกับการ ให้บริการเจ้าของร่วม การดูแลผู้ให้บริการภายนอก การบังคับใช้และข้อบังคับกฎหมาย และงานธุรการ ทั่วไป 2) งานบัญชี เกี่ยวข้องกับการบริการและจัด งบประมาณค่าใช้จ่าย การจัดเก็บเงินค่าส่วนกลาง การ ควบคุมสถานะทางการเงิน และการจ่ายเงินค่าบริการ ต่าง ๆ และ 3) งานวิศวกรรม เกี่ยวข้องกับการควบคุม การทำงานของผู้รับเหมา อัตราการใช้พลังงานของ อาคาร การติดตามงานบกพร่อง และการให้บริการ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน นอกจากการบริการที่มีภายใน อาคารชุดแล้วนั้น อาคารชุดยังต้องมีการดำเนินการ อื่นอีกตามกฎหมายที่กำหนด เนื่องจากอาคารชุด ส่วนใหญ่เป็นอาคารสูงและ/หรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งเข้าข่ายอาคารควบคุมที่ต้องจัดให้มีการ ฝึกซ้อมดับเพลิงและซ้อมอพยพหนีไฟอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตามที่กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการ บริหาร จัดการ และดำเนินการ ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับ การป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2555 ได้กำหนด เอาไว้ ซึ่งส่วนใหญ่เมื่อมีการจัดการซ้อมดับเพลิงและ ซ้อมอพยพหนีไฟในอาคารชุดมักจะมีเจ้าของร่วม และ/หรือผู้พักอาศัยเข้าร่วมเป็นจำนวนน้อย ส่งผลให้ ไม่รู้วิธีใช้การใช้งานถังดับเพลิง มีความรู้เกี่ยวกับการ ป้องกันไฟไหม้น้อย ที่จะส่งผลต่อความสามารถใน การตอบสนองเมื่อเกิดเหตุ (Onoyan et al., 2017) ดังนั้นในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงใช้แบบสอบถามในการเก็บ รวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินองค์ความรู้ และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยใน อาคารชุด

จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง พบว่า อัคคีภัยเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานที่ใด ก็ได้เมื่อมีต้นเหตุที่เกิดจากทั้งทางธรรมชาติและจากการ กระทำของมนุษย์ ทั้งนี้ยังมีการเผยแพร่องค์ความรู้ เกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้และ

ข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ไว้อย่างแพร่หลาย แต่ยังมีข้อค้นพบที่เห็นได้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับ องค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุ เพลิงไหม้ภายในอาคารชุดจากการเข้าร่วมการซ้อม ดับเพลิงและซ้อมอพยพหนีไฟของเจ้าของร่วมและ/ หรือผู้พักอาศัยภายในอาคาร เนื่องจากการลงมือ ปฏิบัติจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในองค์ความรู้ เชิงลึกและสร้างประสบการณ์ใหม่ ที่ส่งผลให้การเรียนรู้ มีประสิทธิภาพและเป็นประสบการณ์ทางตรงที่เกิดขึ้น กับเจ้าของร่วมและ/หรือผู้พักอาศัยในอาคารชุด รวมถึง การศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟของโครงการยังเป็น ประสบการณ์ทางอ้อมที่เกิดขึ้นกับเจ้าของร่วมและ/ หรือผู้พักอาศัยในอาคารชุด ดังนั้นจึงควรมีการประเมิน องค์ความรู้และทักษะของเจ้าของร่วมและ/หรือผู้พัก อาศัยในอาคารชุด เพื่อนำไปสู่การสร้างการตระหนักรู้ ในสถานการณ์การเกิดเหตุเพลิงไหม้และการให้ ความสำคัญและ/หรือให้ความร่วมมือในการเข้าร่วม ซ้อมอพยพหนีไฟของผู้พักอาศัยภายในคอนโดมิเนียม

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะข้อมูลองค์ความรู้ และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ของ ผู้พักอาศัยภายในคอนโดมิเนียมเท่านั้น โดยใช้วิธี การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในลำดับแรก เพื่อให้ได้จังหวัดมีห้องชุด ที่สร้างเสร็จสูงสุด (Kitsin, 2023) และให้ได้จังหวัด ที่มีการเกิดเหตุเพลิงไหม้ในอาคารชุด/หอพักในปี พ.ศ. 2566 (DDPM, 2023) แล้วจึงใช้วิธีการเลือก ตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก เพื่อให้ได้พิกัดกลุ่มตัวอย่าง โดยได้ “จังหวัดกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรี” แล้วจึงทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นกลุ่มผู้พักอาศัยใน คอนโดมิเนียมใกล้รถไฟฟ้าสายสีชมพู ในเส้นทาง การเดินทางช่วงที่ 2 จาก PK01 สถานีศูนย์ราชการนนทบุรี จนถึง PK13 สถานีโทรคมนาคมแห่งชาติที่มีระยะ

ห่างจากรถไฟฟ้าสายสีชมพูไม่เกิน 500 เมตร สำหรับกลุ่มตัวอย่าง (Sample) เป็นกลุ่มที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการของ Cochran (1977) โดยใช้สูตร

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$$

ประชากร คือ 50 ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้คือ 0.05 และระดับความเชื่อมั่นคือ 95% กลุ่มประชากรที่ได้จึงเท่ากับ 385 คน ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่จำนวน 400 คน ที่สะดวกและเต็มใจตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มาครบถ้วนและป้องกันความเสียหายของข้อมูล

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม ด้วยการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นหลักของเนื้อหาในงานวิจัยและข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยทำการคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 ไว้ (Meehanpong & Chatdokmaiprai, 2018) ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้ค่า IOC ในภาพรวมเท่ากับ 0.94 และตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบด้วยวิธีการ Kuder-Richardson หรือ KR-20 (Kuder & Richardson, 1937) แล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้กับผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง (Pilot Test) จำนวน 30 ราย โดยค่า KR-20 ครมมีค่า

ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ซึ่งงานวิจัยนี้ได้ค่า KR-20 เท่ากับ 0.76 (Meehanpong & Chatdokmaiprai, 2018)

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยแสดงผลในรูปแบบของตาราง ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ของผู้พักอาศัยภายในคอนโดมิเนียมใกล้รถไฟฟ้าสายสีชมพู ในเส้นทางการเดินทางช่วงที่ 2 จาก PK01 สถานีศูนย์ราชการนนทบุรี จนถึง PK13 สถานีโทรคมนาคมแห่งชาติ ที่มีระยะห่างจากรถไฟฟ้าสายสีชมพูไม่เกิน 500 เมตร จำนวน 400 คน สามารถแสดงรายละเอียดของผลการวิจัยได้ดังนี้

สัญลักษณ์

- A คือ ผู้ที่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟและเคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟอย่างละเอียด
- B คือ ผู้ที่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟและเคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟแบบผ่าน ๆ
- C คือ ผู้ที่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ แต่ไม่เคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟเลย
- D คือ ผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ แต่เคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟอย่างละเอียด
- E คือ ผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ แต่เคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟแบบผ่าน ๆ
- F คือ ผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟและไม่เคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟเลย

ตารางที่ 1 สรุปผลประสบการณ์การรอยพหุไฟฟ้าทั้งทางตรงและทางอ้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 400)	สรุปผลประสบการณ์การรอยพหุไฟฟ้าทั้งทางตรงและทางอ้อม											
	A		B		C		D		E		F	
	จำนวน (n = 22)	คิดเป็นร้อยละ 5.50	จำนวน (n = 102)	คิดเป็นร้อยละ 25.50	จำนวน (n = 166)	คิดเป็นร้อยละ 41.50	จำนวน (n = 14)	คิดเป็นร้อยละ 3.50	จำนวน (n = 29)	คิดเป็นร้อยละ 7.25	จำนวน (n = 67)	คิดเป็นร้อยละ 16.75
1. สถานะการพักอาศัย												
1.1 เจ้าของร่วม	10	2.50	18	4.50	24	6.00	2	0.50	5	1.25	24	6.00
1.2 ผู้พักอาศัย (สามี/ภรรยา/ บุตร/ญาติ/เพื่อนของ เจ้าของร่วม)	9	2.25	67	16.75	117	29.25	10	2.50	19	4.75	35	8.75
1.3 ผู้พักอาศัย (ผู้เช่า)	3	0.75	17	4.25	25	6.25	2	0.50	5	1.25	8	2.00
2. ระยะเวลาการพักอาศัยใน คอนโดมิเนียมจนถึงปัจจุบัน												
2.1 น้อยกว่า 1 ปี	2	0.50	12	3.00	34	8.50	9	2.25	10	2.50	20	5.00
2.2 1-5 ปี	10	2.50	77	19.25	118	29.50	5	1.25	19	4.75	29	7.25
2.3 6-10 ปี	2	0.50	8	2.00	7	1.75	0	0.00	0	0.00	12	3.00
2.4 11-15 ปี	5	1.25	0	0.00	5	1.25	0	0.00	0	0.00	2	0.50
2.5 15 ปีขึ้นไป	3	0.75	5	1.25	2	0.50	0	0.00	0	0.00	4	1.00
3. อายุ												
3.1 ต่ำกว่า 20 ปี	2	0.50	11	2.75	13	3.25	7	1.75	9	2.25	11	2.75
3.2 20-25 ปี	0	0.00	46	11.50	92	23.00	2	0.50	8	2.00	14	3.50
3.3 26-30 ปี	6	1.50	13	3.25	25	6.25	5	1.25	2	0.50	17	4.25
3.4 31-35 ปี	2	0.50	8	2.00	11	2.75	0	0.00	2	0.50	9	2.25
3.5 36-40 ปี	4	1.00	4	1.00	6	1.50	0	0.00	8	2.00	5	1.25
3.6 41-45 ปี	5	1.25	9	2.25	8	2.00	0	0.00	0	0.00	5	1.25
3.7 46-50 ปี	0	0.00	8	2.00	7	1.75	0	0.00	0	0.00	2	0.50
3.8 51-55 ปี	3	0.75	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4	1.00
3.9 56-60 ปี	0	0.00	3	0.75	2	0.50	0	0.00	0	0.00	0	0.00
3.10 61 ปีขึ้นไป	0	0.00	0	0.00	2	0.50	0	0.00	0	0.00	0	0.00
4. เพศ												
4.1 ชาย	10	2.50	49	12.25	65	16.25	2	0.50	13	3.25	13	3.25
4.2 หญิง	12	3.00	49	12.25	101	25.25	12	3.00	16	4.00	52	13.00
4.3 ไม่ระบุ	0	0.00	4	1.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2	0.50
5. ระดับการศึกษา												
5.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0.00	5	1.25	9	2.25	0	0.00	2	0.50	4	1.00
5.2 ปริญญาตรี	19	4.75	79	19.75	126	31.5	12	3.00	22	5.50	43	10.75
5.3 ปริญญาโท	3	0.75	18	4.50	31	7.75	2	0.50	5	1.25	18	4.50
5.4 ปริญญาเอก	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2	0.50

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่ม C หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ แต่ไม่เคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟเลย มีมากเป็นอันดับที่ 1 คือ 166 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่ม B หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟและเคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟแบบผ่าน ๆ มีมากเป็นอันดับที่ 2 คือ 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่ม F หรือผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟและไม่เคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟเลย มีมากเป็นอันดับที่ 3 คือ 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.75 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่ม E หรือผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ แต่เคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟแบบผ่าน ๆ มีมากเป็นอันดับที่ 4 คือ 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.25 ส่วนส่วนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่ม A หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟและเคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟอย่างละเอียด มีมากเป็นอันดับที่ 5 คือ 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 และผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่ม D หรือผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ แต่เคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟอย่างละเอียด มีมากเป็นอันดับที่ 6 คือ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 โดยสามารถแจกแจงรายละเอียดตามกลุ่มข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้ดังนี้

1. สถานะการพักอาศัย พบว่า กลุ่มเจ้าของร่วม มีประสบการณ์อยู่ในกลุ่ม C และ F มากที่สุดเท่ากัน ส่วนกลุ่มผู้พักอาศัย (สามี/ภรรยา/บุตร/ญาติ/เพื่อนของเจ้าของร่วม) และกลุ่มผู้พักอาศัย (ผู้เช่า) มี

ประสบการณ์อยู่ในกลุ่ม C มากที่สุดเท่ากัน

2. ระยะเวลาการพักอาศัยในคอนโดมิเนียมจนถึงปัจจุบัน พบว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาพักอาศัยน้อยกว่า 1 ปี และ 1-5 ปี มีประสบการณ์อยู่ในกลุ่ม C มากที่สุดเท่ากัน ส่วนกลุ่มที่มีระยะเวลาพักอาศัย 6-10 ปี มีประสบการณ์อยู่ในกลุ่ม F มากที่สุด ส่วนกลุ่มที่มีระยะเวลาพักอาศัย 11-15 ปี มีประสบการณ์อยู่ในกลุ่ม A และ C มากที่สุดเท่ากัน และกลุ่มที่มีระยะเวลาพักอาศัย 15 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์อยู่ในกลุ่ม B มากที่สุด

3. อายุ พบว่า กลุ่มที่อายุต่ำกว่า 20 ปี อายุ 20-25 ปี อายุ 26-30 ปี อายุ 31-35 ปี และกลุ่มที่อายุ 61 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์อยู่ในกลุ่ม C มากที่สุดเท่ากัน ส่วนกลุ่มที่อายุ 36-40 ปี มีประสบการณ์อยู่ในกลุ่ม E มากที่สุด ส่วนกลุ่มที่อายุ 41-45 ปี 46-50 ปี และ 56-60 ปี มีประสบการณ์อยู่ในกลุ่ม B มากที่สุดเท่ากัน และกลุ่มที่อายุ 51-55 ปี มีประสบการณ์อยู่ในกลุ่ม F มากที่สุด

4. เพศ พบว่า กลุ่มเพศชายและเพศหญิง มีประสบการณ์อยู่ในกลุ่ม C มากที่สุดเท่ากัน ส่วนกลุ่มไม่ระบุเพศ มีประสบการณ์อยู่ในกลุ่ม B มากที่สุด

5. ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และปริญญาโท มีประสบการณ์อยู่ในกลุ่ม C มากที่สุดเท่ากัน ส่วนกลุ่มที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอก มีประสบการณ์อยู่ในกลุ่ม F มากที่สุด

ตารางที่ 2 ผลการตอบแบบทดสอบเกี่ยวกับองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

ข้อคำถาม	จำนวนผู้ที่ตอบแบบทดสอบเกี่ยวกับองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ได้ถูกต้อง													
	A (n = 22)		B (n = 102)		C (n = 166)		D (n = 14)		E (n = 29)		F (n = 67)		Total (n = 400)	
	จำนวน (คน)/ คิดเป็น ร้อยละ	S.D.	จำนวน (คน)/ คิดเป็น ร้อยละ	S.D.	จำนวน (คน)/ คิดเป็น ร้อยละ	S.D.	จำนวน (คน)/ คิดเป็น ร้อยละ	S.D.	จำนวน (คน)/ คิดเป็น ร้อยละ	S.D.	จำนวน (คน)/ คิดเป็น ร้อยละ	S.D.	จำนวน (คน)/ คิดเป็น ร้อยละ	S.D.
ส่วนที่ 1 ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้														
1. ข้อใดต่อไปนี้เป็นความเสี่ยงเกิดเป็นอันดับแรกเมื่อเข้าพักอาศัยในคอนโดมิเนียม	19 (86.36)	0.34	82 (80.39)	0.40	114 (68.67)	0.46	10 (71.43)	0.45	26 (89.66)	0.30	44 (65.67)	0.47	295 (73.75)	0.44
2. การปฏิบัติตนแบบใดที่อาจเป็นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้ในห้องพักได้	22 (100.00)	0.00	97 (95.10)	0.22	164 (98.80)	0.11	14 (100.00)	0.00	29 (100.00)	0.00	59 (88.06)	0.32	385 (96.25)	0.19
3. เจ้าของร่วม/ผู้พักอาศัยสามารถมีส่วนร่วมในป้องกันการเกิดเหตุเพลิงไหม้ได้อย่างไร	22 (100.00)	0.00	99 (97.06)	0.17	161 (96.99)	0.17	14 (100.00)	0.00	26 (89.66)	0.30	60 (89.55)	0.31	382 (95.50)	0.21
4. อุปกรณ์ใดต่อไปนี้ที่ติดตั้งไว้ในห้องพักอาศัยและควรได้รับการตรวจสอบเพื่อให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา	13 (59.09)	0.49	59 (57.84)	0.49	101 (60.84)	0.49	10 (71.43)	0.45	21 (72.41)	0.45	36 (53.73)	0.50	240 (60.00)	0.49
5. กรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้เบอร์ฉุกเฉินที่ควรแจ้งเป็นอันดับแรก	19 (86.36)	0.34	72 (70.59)	0.46	119 (71.69)	0.45	10 (71.34)	0.45	19 (65.52)	0.48	36 (53.73)	0.50	275 (68.75)	0.46
6. ความถี่ที่อาคารที่ท่านพักอาศัยอยู่จัดซ้อมอพยพหนีไฟเป็นอย่างไร	18 (81.82)	0.39	88 (86.27)	0.34	134 (80.72)	0.39	9 (64.29)	0.48	29 (100.00)	0.00	54 (80.60)	0.40	332 (83.00)	0.38
คิดเป็นค่าเฉลี่ยส่วนที่ 1	18.83 (85.61)	0.26	82.83 (81.21)	0.35	132.17 (79.62)	0.35	11.17 (79.76)	0.31	25.00 (86.21)	0.26	48.17 (71.89)	0.42	318.70 (79.54)	0.32
ส่วนที่ 2 ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้														
1. ข้อใดต่อไปนี้เป็นกรรเรียนลำดับขั้นตอนที่ถูกต้อง “เมื่อพบเหตุเพลิงไหม้”	4 (18.18)	0.39	31 (30.39)	0.46	44 (26.51)	0.44	7 (50.00)	0.50	5 (17.24)	0.38	15 (22.39)	0.42	106 (26.50)	0.44
2. ข้อใดต่อไปนี้เป็นกรรปฏิบัติเป็นอันดับแรก “เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณเตือนภัย”	20 (90.91)	0.29	77 (75.49)	0.43	129 (77.71)	0.42	12 (85.71)	0.35	19 (65.52)	0.48	44 (65.67)	0.47	301 (75.25)	0.43
3. ข้อใดไม่ควรปฏิบัติระหว่างการอพยพหนีไฟ หากมีควันไฟเป็นจำนวนมาก	17 (77.27)	0.42	82 (80.39)	0.40	136 (81.93)	0.38	12 (85.71)	0.35	24 (82.76)	0.38	44 (65.67)	0.47	315 (78.75)	0.41

ตารางที่ 2 ผลการตอบแบบทดสอบเกี่ยวกับองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ (ต่อ)

ข้อความ	จำนวนผู้ที่ตอบแบบทดสอบเกี่ยวกับองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ได้ถูกต้อง													
	A (n = 22)		B (n = 102)		C (n = 166)		D (n = 14)		E (n = 29)		F (n = 67)		Total (n = 400)	
	จำนวน (คน)/ คิดเป็น ร้อยละ	S.D.	จำนวน (คน)/ คิดเป็น ร้อยละ	S.D.	จำนวน (คน)/ คิดเป็น ร้อยละ	S.D.	จำนวน (คน)/ คิดเป็น ร้อยละ	S.D.	จำนวน (คน)/ คิดเป็น ร้อยละ	S.D.	จำนวน (คน)/ คิดเป็น ร้อยละ	S.D.	จำนวน (คน)/ คิดเป็น ร้อยละ	S.D.
4. พื้นที่ใดภายในอาคารที่ควรหลีกเลี่ยงเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้	0 (0.00)	0.00	15 (14.71)	0.35	24 (14.46)	0.35	3 (21.43)	0.41	0 (0.00)	0.00	7 (10.45)	0.31	49 (12.25)	0.33
5. ท่านควรปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้และติดอยู่ภายในห้องพักอาศัย	22 (100.00)	0.00	94 (92.16)	0.27	156 (93.98)	0.24	14 (100.00)	0.00	27 (93.10)	0.25	49 (73.13)	0.44	362 (90.50)	0.29
6. กรณีที่ไฟไหม้เสื้อผ้าที่สวมใส่ ไม่ควรทำอย่างไร	17 (77.27)	0.42	49 (48.04)	0.50	86 (51.81)	0.50	0 (0.00)	0.00	16 (55.17)	0.50	30 (44.78)	0.50	198 (49.50)	0.50
7. ข้อใดคือวิธีการใช้งานถังดับเพลิงที่ถูกต้อง	20 (90.91)	0.29	84 (82.35)	0.38	130 (78.31)	0.41	12 (85.71)	0.35	19 (65.52)	0.48	47 (70.15)	0.46	312 (78.00)	0.41
8. เกิดเหตุเพลิงไหม้จากน้ำมันที่ใช้ทำอาหารในห้องพักของท่าน ท่านควรดับไฟอย่างไร	13 (59.09)	0.49	60 (58.82)	0.49	77 (46.39)	0.50	10 (71.43)	0.45	19 (65.52)	0.48	36 (53.73)	0.50	215 (53.75)	0.50
9. หากต้นเหตุของไฟไหม้เกิดจากกระดาด สามารถใช้ถังดับเพลิงชนิดใดดับไฟได้บ้าง	12 (54.55)	0.50	65 (63.73)	0.48	135 (81.33)	0.39	11 (78.57)	0.41	11 (37.93)	0.49	28 (41.79)	0.49	262 (65.50)	0.48
คิดเป็นค่าเฉลี่ยส่วนที่ 2	13.13 (59.66)	0.31	59.13 (57.97)	0.42	98.38 (59.26)	0.40	8.63 (61.61)	0.31	15.13 (52.16)	0.38	33.33 (49.75)	0.45	235.56 (58.89)	0.37
คิดเป็นค่าเฉลี่ยส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2	15.98 (72.64)	0.29	70.98 (69.59)	0.39	115.28 (69.44)	0.38	9.90 (70.71)	0.31	20.07 (69.19)	0.32	40.75 (60.82)	0.44	277.13 (69.28)	0.35

จากตารางที่ 2 สามารถแบ่งการแสดงผลจากแบบทดสอบได้เป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้ สามารถแจกแจงรายละเอียดตามข้อความย่อย ได้ดังนี้

1) ข้อใดต่อไปนี้ควรสังเกตเป็นอันดับแรกเมื่อเข้าพักอาศัยในคอนโดมิเนียมพบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องเป็นอันดับที่ 5 คือ 295 คน หรือร้อยละ 73.75 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.30-0.47

ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดยสามารถเรียงลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม E 2) กลุ่ม A และ 3) กลุ่ม B

2) การปฏิบัติตนแบบใดที่อาจเป็นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้ในห้องพักได้ พบว่าผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องเป็นอันดับที่ 1 คือ 385 คน หรือร้อยละ 96.25 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.00-0.32 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดยสามารถเรียง

ลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม A, D และ E 2) กลุ่ม C และ 3) กลุ่ม B

3) เจ้าของร่วม/ผู้พักอาศัยสามารถมีส่วนร่วมในป้องกันการเกิดเหตุเพลิงไหม้ได้อย่างไร พบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องเป็นอันดับที่ 2 คือ 382 คน หรือร้อยละ 95.50 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.00-0.31 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดยสามารถเรียงลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม A และ D 2) กลุ่ม B และ 3) กลุ่ม C

4) อุปกรณ์ใดต่อไปนี่ที่ถูกติดตั้งไว้ในห้องพักอาศัยและควรได้รับการตรวจสอบเพื่อให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลาพบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องเป็นอันดับที่ 6 (ตอบถูกน้อยที่สุด) คือ 240 คน หรือร้อยละ 60.00 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.45-0.50 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดยสามารถเรียงลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม E 2) กลุ่ม D และ 3) กลุ่ม C

5) กรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้ เบอร์ฉุกเฉินใดที่ควรแจ้งเป็นอันดับแรกพบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องเป็นอันดับที่ 5 คือ 275 คน หรือร้อยละ 68.75 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.34-0.50 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดยสามารถเรียงลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม A 2) กลุ่ม C และ 3) กลุ่ม D

6) ความถี่ที่อาคารที่ท่านพักอาศัยอยู่ควรมีการจัดซ่อมอพยพหนีไฟเป็นอย่างไร พบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องเป็นอันดับที่ 3 คือ 332 คน หรือร้อยละ 83.00 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.00-0.48 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดย

สามารถเรียงลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม E 2) กลุ่ม B และ 3) กลุ่ม A

จากแบบทดสอบส่วนที่ 1 ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องอยู่ที่ 318.70 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 79.54 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.26-0.42 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดยสามารถเรียงลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม E 2) กลุ่ม A และ 3) กลุ่ม B

ส่วนที่ 2 ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ สามารถแจกแจงรายละเอียดตามข้อคำถามย่อย ได้ดังนี้

1) ข้อใดต่อไปนี้เป็นกรณียิ่งลำดับขั้นตอนที่ถูกต้อง “เมื่อพบเหตุเพลิงไหม้” พบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องเป็นอันดับที่ 8 คือ 106 คน หรือร้อยละ 26.50 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.38-0.50 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดยสามารถเรียงลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม D 2) กลุ่ม B และ 3) กลุ่ม C

2) ข้อใดต่อไปนี่ควรปฏิบัติเป็นอันดับแรก “เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณเตือนภัย” พบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องเป็นอันดับที่ 4 คือ 301 คน หรือร้อยละ 75.25 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.29-0.48 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดยสามารถเรียงลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม A 2) กลุ่ม D และ 3) กลุ่ม C

3) ข้อใดไม่ควรปฏิบัติระหว่างการอพยพหนีไฟ หากมีควันไฟเป็นจำนวนมาก พบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องเป็นอันดับ

ที่ 2 คือ 315 คน หรือร้อยละ 78.75 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.35-0.47 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดยสามารถเรียงลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม D 2) กลุ่ม E และ 3) กลุ่ม C

4) พื้นที่ใดภายในอาคารที่ควรหลีกเลี่ยงเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้พบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องเป็นอันดับที่ 9 (ตอบถูกน้อยที่สุด) คือ 49 คน หรือร้อยละ 12.25 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.00-0.41 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดยสามารถเรียงลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม D 2) กลุ่ม B และ 3) กลุ่ม C

5) ท่านควรปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้และติดอยู่ภายในห้องพักอาศัย พบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องเป็นอันดับที่ 1 คือ 362 คน หรือร้อยละ 90.50 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.00-0.44 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดยสามารถเรียงลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม A และ D 2) กลุ่ม C และ 3) กลุ่ม E

6) กรณีที่ไฟไหม้เสื้อผ้าที่สวมใส่ ไม่ควรทำอย่างไร พบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบข้อได้ถูกต้องเป็นอันดับที่ 7 คือ 198 คน หรือร้อยละ 49.50 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.00-0.50 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดยสามารถเรียงลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม A 2) กลุ่ม E และ 3) กลุ่ม C

7) ข้อใดคือวิธีการใช้งานถังดับเพลิงที่ถูกต้อง พบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องเป็นอันดับที่ 3 คือ 312 คน หรือร้อยละ 78.00 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.29-0.48 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของ

คำตอบน้อย โดยสามารถเรียงลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม A 2) กลุ่ม D และ 3) กลุ่ม B

8) เกิดเหตุเพลิงไหม้จากน้ำมันที่ใช้ทำอาหารในห้องพักของท่าน ท่านควรดับไฟอย่างไร พบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องเป็นอันดับที่ 6 คือ 215 คน หรือร้อยละ 53.75 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.45-0.50 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดยสามารถเรียงลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม D 2) กลุ่ม E และ 3) กลุ่ม A

9) หากต้นเหตุของไฟไหม้เกิดจากกระดาดสามารถใช้ถังดับเพลิงชนิดใดดับไฟได้บ้าง พบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องเป็นอันดับที่ 5 คือ 262 คน หรือร้อยละ 65.50 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.39-0.50 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดยสามารถเรียงลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม C 2) กลุ่ม D และ 3) กลุ่ม B

จากแบบทดสอบส่วนที่ 2 ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องอยู่ที่ 235.56 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 58.89 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.31-0.45 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดยสามารถเรียงลำดับกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่ม D 2) กลุ่ม A และ 3) กลุ่ม C

ส่วนที่ 3 ผลจากแบบทดสอบในภาพรวม (ส่วนที่ 1 และ 2) พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มรวมกันตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องอยู่ที่ 277.13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 69.28 ซึ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 0.29-0.44 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความแตกต่างของคำตอบน้อย โดยผู้ตอบ

แบบทดสอบกลุ่ม A หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟและเคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟอย่างละเอียด ตอบแบบทดสอบถูกมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือร้อยละ 72.64 ส่วนผู้ตอบแบบทดสอบกลุ่ม D หรือผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ แต่เคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟอย่างละเอียด ตอบแบบทดสอบถูกเป็นอันดับที่ 2 คือร้อยละ 70.71 ส่วนผู้ตอบแบบทดสอบกลุ่ม B หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟและเคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟแบบผ่าน ๆ ตอบแบบทดสอบถูกเป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 69.59 ส่วนผู้ตอบแบบทดสอบกลุ่ม C หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ แต่ไม่เคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟเลย ตอบแบบทดสอบถูกเป็นอันดับที่ 4 คือ ร้อยละ 69.44 ส่วนผู้ตอบแบบทดสอบกลุ่ม E หรือผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ แต่เคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟแบบผ่าน ๆ ตอบแบบทดสอบถูกเป็นอันดับที่ 5 คือ ร้อยละ 69.19 และผู้ตอบแบบทดสอบกลุ่ม F หรือผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟและไม่เคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟเลย ตอบแบบทดสอบถูกเป็นอันดับที่ 6 คือ ร้อยละ 60.82

อภิปรายผล

ผู้ตอบแบบทดสอบที่มีประสบการณ์ทางตรงหรือผู้เคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟคือผู้ที่เคยเรียนรู้โดยการสัมผัสด้วยตนเอง จากประสบการณ์ส่วนนี้สามารถส่งผลย้อนกลับไปยังองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ได้ ส่วนผู้ตอบแบบทดสอบที่มีประสบการณ์ทางอ้อมหรือผู้ที่เคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟคือ ผู้ที่เรียนรู้จากการอบรมสั่งสอนหรือการบอกเล่า การอ่านหนังสือต่าง ๆ และการรับรู้จากสื่อมวลชนต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ Boonsupa (2021) ที่กล่าวว่า ประสบการณ์ตรงเป็นการคิดแบบระบบ 1 ที่คิดอย่างรวดเร็ว เป็นเหมือนทางลัดของธรรมชาติ และการมีประสบการณ์

ทางตรงจะเกิดเป็นการตอบสนองที่เป็นแบบแผนของพฤติกรรมที่มาจากประสบการณ์ดังกล่าว ส่วนประสบการณ์ทางอ้อมเป็นการใช้การคิดระบบที่ 2 ที่เป็นการคิดที่แยกคายและยืดหยุ่นมากขึ้น และเมื่อผู้ตอบแบบทดสอบมีทั้งประสบการณ์ทางตรงและประสบการณ์ทางอ้อมก็จะช่วยให้มีองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้เพิ่มขึ้น โดยปริยาย สอดคล้องกับ Khunjong (2020) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมความรู้และการปลูกจิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงด้านความปลอดภัยโดยเฉพาะด้านอัคคีภัยที่เพียงพอและเหมาะสมจะช่วยลดโอกาสในการสูญเสียเมื่อเกิดเหตุได้ ซึ่งการส่งเสริมความรู้และปลูกจิตสำนึกนี้ควรเริ่มทำตั้งแต่ในระดับโรงเรียนที่ควรจัดให้มีการเรียนการสอนและการฝึกซ้อมอพยพหนีไฟเป็นประจำทุกปี เพื่อให้นักเรียนเกิดการซึมซับและตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันและระงับความเสี่ยง เพื่อไม่ให้เกิดความสูญเสีย กล่าวคือ ประสบการณ์ทางตรงและประสบการณ์ทางอ้อมนั้นล้วนแล้วแต่มีความสำคัญด้วยกันทั้งสิ้น โดยประสบการณ์ทางตรงอาจเกิดได้ยากกว่าทางอ้อม กล่าวคือ ประสบการณ์ทางตรงต้องอาศัยทั้งจังหวะ เวลา และโอกาสที่จะได้ประสบ สัมผัส หรือเรียนรู้โดยตรงด้วยตนเอง ส่วนประสบการณ์ทางอ้อมเป็นการแสวงหาความรู้โดยความสนใจใคร่รู้ส่วนบุคคลที่สามารถหาได้ง่ายโดยทั่วไป ซึ่งทั้งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ เป็นความรู้ที่สามารถเกิดได้จากประสบการณ์ทางอ้อมที่หาศึกษาได้เองโดยทั่วไป แต่การเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟที่เป็นประสบการณ์ทางตรงจะเป็นการช่วยย้ำเตือนและสร้างความตระหนักต่อข้อปฏิบัติดังกล่าวที่จะเป็นการเตรียมการรับมือและป้องกันไม่ให้เกิดเหตุ รวมถึงช่วยให้เกิดความปลอดภัยทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินเมื่อเกิดเหตุได้เป็นอย่างดี

สรุปผล

ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่เป็นผู้พักอาศัย (สามี/ภรรยา/บุตร/ญาติ/เพื่อนของเจ้าของร่วม) ที่มีระยะเวลาการพักอาศัยอยู่ที่ 1-5 ปี โดยมีอายุอยู่ในช่วง 20-25 ปี ที่เป็นทั้งเพศชายและเพศหญิง และมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีแนวโน้มที่จะมีประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อม (กลุ่ม A และ B) มากที่สุด ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่เป็นผู้พักอาศัย (สามี/ภรรยา/บุตร/ญาติ/เพื่อนของเจ้าของร่วม) ที่มีระยะเวลาการพักอาศัยอยู่ที่ 1-5 ปี โดยมีอายุอยู่ในช่วง 20-25 ปี ที่เป็นเพศหญิง และมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีแนวโน้มที่จะมีประสบการณ์ทางตรงเพียงอย่างเดียว (กลุ่ม C) มากที่สุด ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่เป็นผู้พักอาศัย (สามี/ภรรยา/บุตร/ญาติ/เพื่อนของเจ้าของร่วม) ที่มีระยะเวลาการพักอาศัยอยู่ที่ 1-5 ปี โดยมีอายุต่ำกว่า 20 ปี ที่เป็นเพศหญิง และมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีแนวโน้มที่จะมีประสบการณ์ทางอ้อมเพียงอย่างเดียว (กลุ่ม D และ C) มากที่สุด และผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่เป็นผู้พักอาศัย (สามี/ภรรยา/บุตร/ญาติ/เพื่อนของเจ้าของร่วม) ที่มีระยะเวลาการพักอาศัยอยู่ที่ 1-5 ปี โดยมีอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปี ที่เป็นเพศหญิง และมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีแนวโน้มที่จะไม่มีทั้งประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อม (กลุ่ม F) มากที่สุด โดยประสบการณ์ทางตรง (การเคยเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ) และประสบการณ์ทางอ้อม (การเคยศึกษาคู่มือการอพยพหนีไฟ) มีผลโดยตรงต่อองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ของผู้พักอาศัยภายในคอนโดมิเนียม โดยพบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบที่มีประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อม (กลุ่ม A และ B) มีองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้มากที่สุด ส่วนผู้ตอบแบบทดสอบที่มีประสบการณ์ทางตรงเพียงอย่างเดียว (กลุ่ม C) และผู้ตอบแบบทดสอบที่มีประสบการณ์ทางอ้อมเพียงอย่างเดียว (กลุ่ม D และ E) มีองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

รองลงมา ส่วนผู้ตอบแบบทดสอบที่ไม่มีทั้งประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อม (กลุ่ม F) มีองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้น้อยที่สุด จึงอาจสรุปในภาพรวมได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่เป็นผู้พักอาศัย (สามี/ภรรยา/บุตร/ญาติ/เพื่อนของเจ้าของร่วม) ที่มีระยะเวลาการพักอาศัยอยู่ที่ 1-5 ปี โดยมีอายุอยู่ในช่วง 20-25 ปี ที่เป็นเพศหญิง และมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีที่มีประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม มีแนวโน้มที่จะมีองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้สูงสุด และจากแบบทดสอบยังพบอีกว่า ผู้ตอบแบบทดสอบทุกกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้ (ค่าเฉลี่ยการตอบได้ถูกต้องอยู่ที่ร้อยละ 60.00-96.25) ซึ่งมากกว่าการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ (ค่าเฉลี่ยการตอบได้ถูกต้องอยู่ที่ร้อยละ 12.25-78.75)

จากผลการวิจัยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่ม D, E และ F คือ กลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อชีวิตและทรัพย์สินเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้มากที่สุด จึงควรเพิ่มระดับการรับรู้ให้มีความสำคัญ ใส่ใจ และตระหนักรู้ให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้นิติบุคคลอาคารชุดจึงเป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่สามารถช่วยกระตุ้นเตือน รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มดังกล่าวเกิดความตระหนักรู้ในสถานการณ์ ความสำคัญขององค์ความรู้ และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าองค์ความรู้และทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ของผู้ตอบแบบทดสอบนั้นยังมีค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ ซึ่งอาจเนื่องด้วยโอกาสในการเกิดเหตุเพลิงไหม้ในคอนโดมิเนียมในประเทศอาจมีไม่มาก และผู้ตอบแบบทดสอบอาจไม่เคยประสบเหตุด้วยตนเอง แต่การเกิดเหตุเพลิงไหม้เพียง 1 ครั้งสามารถ

สร้างความสูญเสียทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินได้อย่างมาก โดยเฉพาะความสูญเสียด้านจิตใจที่ไม่อาจสามารถประเมินค่าได้ ดังนั้นทั้งภาครัฐและเอกชนจึงควรให้ความสำคัญและช่วยกันส่งเสริมการให้ความรู้ทั้งข้อควรปฏิบัติก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้และข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ รวมถึงการสร้างประสบการณ์

เกี่ยวกับการฝึกซ้อมดับเพลิง การอพยพหนีไฟ และอาจพิจารณาบรรจุหลักสูตรดังกล่าวเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนของประเทศไทย รวมถึงข้อกฎหมายในการกำหนดให้เจ้าของร่วมและผู้พักอาศัยในคอนโดมิเนียมต้องมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟให้มากยิ่งขึ้น

References

- Ananda Development. (2017, September 29). *Reasons why we should choose to buy a condo near the BTS/MRT*. GEN-C Urban Living Solutions Blog. <https://www.ananda.co.th/blog/the-gen-c/the-reason-choose-a-condo-near-the-train/> [in Thai]
- Boonsupa, C. (2021, May 18). *Gathering life experiences*. Extraordinary Thinking. <https://sircr.blogspot.com/2021/05/blog-post.html> [in Thai]
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques*. Johan Wiley & Sons, Inc.
- DDproperty Editorial Team. (2024, April 30). *Is a condo near the BTS/MRT worth it? Explore both sides: Pros and cons before buying*. DDproperty. <https://www.ddproperty.com/คู่มือซื้อขาย/ซื้อคอนโดติดรถไฟฟ้าคุ้มหรือไม่-15164> [in Thai]
- DDproperty Editorial Team. (2025, January 12). *Get to know the Pink Line electric train with 30 stations and interesting projects along the railway line*. DDproperty. <https://www.ddproperty.com/คู่มือซื้อขาย/อัปเดตรถไฟฟ้าสายสีชมพู-ทำเลที่น่าสนใจ-23537> [in Thai]
- Department of Disaster Prevention and Mitigation [DDPM]. (2023). *Annual statistics on fire incidents*. <https://drive.disaster.go.th/index.php/s/QEfspTKFx8pSMfQ> [in Thai]
- Disaster Prevention and Mitigation. (2005). *Guide for basic fire prevention and suppression*. DDPM. [in Thai]
- Egkunakul, N. (2010). *Renovation fire safety guidelines in public residential buildings for elderly people* [Master's thesis]. TU Digital Collections. https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:122983 [in Thai]
- Jayranathep, P. (2022, October 2). *Knowledge management*. CLM@WU Knowledge Sharing. <https://library.wu.ac.th/km/การจัดการความรู้-knowledge-management/> [in Thai]
- Jitmongkolthong, S. (2019). *Knowledge management of virtual Bangkok National Museum* [Master's thesis]. TU Digital Collections. https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2019/TU_2019_6123110162_10258_12114.pdf [in Thai]
- KAiiW. (2023, October 21). *List of interesting condominiums near the Pink Line electric train*. Propertyhub. <https://blog.propertyhub.in.th/PH323--รวมคอนโดน่าสนใจ-ใกล้รถไฟฟ้าสายสีชมพู> [in Thai]

- Khunjong, C. (2020). Building risk management in secondary school. *Journal of Architecture and Design*, 3(2), 287-300. [in Thai]
- Kitsin, S. (2023, May 3). *Statistics of condominium units in Thailand*. TerraBKK. <https://www.terrabkk.com/articles/203724> [in Thai]
- Kuder, G. F., & Richardson, M. W. (1937). The theory of the estimation of test reliability. *Sychometrika*, 2(3), 151-160. <https://doi.org/10.1007/BF02288391>
- Kupganjanakul, N. (2020). *Intellectual knowledge management for durian cultivation at the conservation project of Nonthaburi Durian Farming (Suan Durian Non) at Sri Nagarindra Park* [Master's thesis]. TU Digital Collections. https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2020/TU_2020_6223110021_13538_15565.pdf [in Thai]
- Meehanpong, P., & Chatdokmaiprai, K. (2018). Assessing quality of research instrument in nursing research. *Journal of the Royal Thai Army Nurses*, 19(1), 9-15. [in Thai]
- Onoyan, U. A., Baba, Y., Ladkiwa, A., & Yakubu, K. (2017). Curbing menace of urban fire outbreak in residential buildings: A case study of Gombe Metropolis. *Scientific Research Journal*, 5(7), 49-63. <https://www.scirj.org/papers-0717/scirj-P0717419.pdf>
- Otakanon, B. (2006). *Guide and techniques for modern management based on good governance principles: Knowledge management* (2nd ed.). Office of the Public Sector Development Commission. [in Thai]
- Phonok, C. (2014, August 27). *The partnership for 21st century skills*. Office of the Royal Society. <http://legacy.orst.go.th/?knowledges=ทักษะแห่งศตวรรษที่-๒๑> [in Thai]
- Pruittipongpi boon, C. (2019). *Feasibility study of investment in fire surveillance system using internet of things: Case study in jewelry factory* [Master's thesis]. TU Digital Collections. https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2019/TU_2019_6110037097_11869_12394.pdf [in Thai]
- Talerd, M. (2018). *The study of user satisfaction on engineering management of luxury condominiums in the central business district of Bangkok* [Master's thesis]. TU Digital Collections. https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2018/TU_2018_6016033042_10399_11055.pdf [in Thai]

Name and Surname: Podchara Sukyeam

Highest Education: Master of Science, Thammasat University

Affiliation: Faculty of Management Sciences,
Panyapiwat Institute of Management

Field of Expertise: Real Estate Business and Feasibility Study for
Real Estate

Name and Surname: Chissanucha Khunjong

Highest Education: Master of Architecture, Chulalongkorn University

Affiliation: Faculty of Management Sciences,
Panyapiwat Institute of Management

Field of Expertise: Construction Management and Architecture

Name and Surname: Thanchanok Sansuk

Highest Education: Master of Science, Thammasat University

Affiliation: Faculty of Management Sciences,
Panyapiwat Institute of Management

Field of Expertise: Residential Property Management and Real
Estate Agent